

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
info@mkm.ee

Teie 08.10.2025 nr 2-2/3506-1,
MKM/25-1105/-1K/
Meie 06.11.2025 nr 1.2-3/2539-2

Töölepingu seaduse ja alkoholiseaduse muutmise seaduse eelnõu kooskõlastamine

Olete edastanud meile kooskõlastamiseks [töölepingu seaduse ja alkoholiseaduse muutmise seaduse eelnõu](#), mille eesmärk on lihtsustada alaealiste töötamise tingimusi, et soodustada nende esmase töökogemuse omandamist.

Toetame algatust võtta kasutusele täiendavaid meetmeid suurendamiseks alaealiste konkurentsivõimet tööturul ja ennetamiseks noorte pikaajalist töötust tulevikus. Kooskõlastame eelnõu järgmiste märkustega arvestamisel:

1. Eelnõu § 1 punktiga 1 muudetakse töölepingu seaduse (TLS) § 7 lõiget 1 selliselt, et edaspidi loetakse alla 15-aastase või õppimiskohustusliku alaealisega töölepingu sõlmimise erandi hulka ka lõikes 4¹ sätestatud tingimustel töötamine. Viidatud lõike sõnastus vajab üle vaatamist, kuna kehtivas sõnastuses reguleerib lõige 4¹ üksnes 13-aastaste alaealiste töötamist, mis ilmselt pole olnud sätte eesmärk. Tõenäoliselt oleks asjakohane sõnastada sätte algus järgmiselt: „Vähemalt 13-aastase alaealisega võib tööandja töölepingu sõlmida järgmiste tööde tegemiseks:“.

Kaaluda võiks ka § 7 lõigete 4 ja 4¹ omavahelist paremat seostamist. Eelnõu sõnastusest ei ole selgelt aru saada, kas lõige 4¹ täpsustab lõiget 4 või milline on nende omavaheline seos.

2. Eelnõu § 1 punktiga 2 lubatakse pereettevõttel vähemalt 7-aastase alaealisega sõlmida tähtajalise töölepingu kerge töö tegemiseks igas tegevusvaldkonnas.

Teeme ettepaneku täiendada eelnõu § 1 punktiga 2 TLSi lisatavat § 7 lg-t 4² järgmiselt (lisatud tekst on allajoonitud):

„(4²) Pereettevõttes võib 7–17-aastase alaealisega sõlmida tähtajalise töölepingu kerge töö tegemiseks igas tegevusvaldkonnas, välja arvatud juhul, kui see on vastavat tegevusvaldkonda reguleeriva seaduse järgi keelatud.“

Ilma selle täienduseta pole meie hinnangul üheselt selge, et ka pereettevõttes töötamisel kehtivad alaealisele alkoholiseaduse § 47 lg-s 5, tubakaseaduse § 28 lg-s 6 jms õigusaktides sätestatud keelud.

Samuti on küsitav, kas üksnes sõlmitava töölepingu tähtajalisus tagab [direktiivi 94/33](#) artikli 2 punktis 2a sätestatud tingimuse täitmise, mille kohaselt võivad liikmesriigid lubada alaealisel pereettevõttes töötada juhutööde või lühiajaliste tööde tegemiseks. TLS § 9 lg 1 järgi võib tähtajalise töölepingu sõlmida kuni 5 aastaks, mida eriti alaealise kontekstis ei saa ilmselt lugeda lühiajaliseks. Seetõttu teeme ettepaneku kaaluda vastavasse sättesse konkreetse ajalise piirangu lisamist, seades piirangu kestuse vajadusel sõltuma alaealise vanusest.

Lisaks pöörame tähelepanu asjaolule, et mõistet „pereettevõtte“ ei ole seni üheski kehtivas õigusaktis kasutatud, mistõttu vajab see defineerimist TLS-is, et säte oleks üheselt mõistetav nii selle rakendajatele kui ka järelevalve teostajatele.

Samuti ei tulene eelnõu tekstist, et pereettevõtte võib sõlmida vähemalt 7-aastase alaealisega töölepingu vaid juhul, kui alaealine, kellega leping sõlmitakse, on pereettevõtte enamusosaluse omanike pereliige (alaneja või külgjoones sugulane), nagu seletuskirjas on selgitatud. Palume eelnõu selles osas täiendada.

3. Eelnõu § 1 punktiga 3 muudetava § 8 lg 2 punkti 1 („(2) Alaealise seaduslik esindaja ei tohi anda nõusolekut õppimiskohustusliku alaealise töötamiseks kauem kui: 1) kaks kuud suvevaheajal“) puhul on seletuskirjas välja toodud, et Euroopa sotsiaalharta antud Euroopa Sotsiaalõiguste Komitee järelduste järgi peab õppimiskohustuslik alaealine saama suvevaheajal puhata vähemalt 4 järjestikust nädalat ehk 28 kalendripäeva. Eelnõuga välja pakutav sõnastus seda aga ei taga, kuna suvevaheaeg kestab vähem kui 3 kuud ([2024/2025., 2025/2026. ja 2026/2027. õppeaasta koolivaheajad–Riigi Teataja](#)). Seetõttu tuleks § 8 lg 2 punkti 1 sõnastust vastavalt muuta.

4. Eelnõu § 1 punktiga 4 antakse tööandjale õigus lubada 7–12-aastane alaealine tööle ühe tööpäeva möödumisel alaealise registreerimisest töötamise registris. Sõltumata seletuskirjas toodud selgitustest ei pruugi see tagada Tööinspeksioonile võimalust ennetavalt reageerida juhtudel, kui alaealise õigused ei ole tema töölevõtmisel tagatud. Nõustume, et praegune 10-tööpäevane tähtaeg on liiga pikk, ent teeme ettepaneku kaaluda selle lühendamist pigem 3 tööpäevani või nt sätestada, et alaealise tohib tööle lubada ülejäärmisel tööpäeval peale registreerimist (mis kindlustaks Tööinspeksioonile vähemalt ühe täistööpäeva reageerimiseks), mitte muuta seda peaaegu olematuks.

5. Me ei toeta eelnõu paragrahvis 2 tehtud ettepanekut alkoholiseaduse muutmiseks, mis võimaldaks edaspidi alaealistel (16-17. aastastel) valmistada, müüa ja müügiks pakkuda alkoholiseid jooke. Kuigi eesmärk lihtsustada alaealiste töötingimusi reguleerivat korda on tervitatav, tuleb siiski seada esikohale alaealiste tervis, turvalisus ja heaolu.

[Maailma Terviseorganisatsiooni hinnangul](#) suurendab lapse viibimine alkoholi tarvitamist normaliseerivates keskkondades (näiteks baarides) oluliselt riski alustada varem alkoholi tarvitamisega ning teha seda sagedamini. [Uuringud](#) näitavad, et alaealiste risk alkoholi kahjuliku mõju tekkeks suureneb, kui nad puutuvad rohkem kokku alkoholiga seotud keskkondadega, müügikohtades oleva reklaami ja teiste inimeste alkoholi tarbimisega. See võib normaliseerida alkoholi tarvitamist ja kujundada positiivseid ootusi alkoholi tarvitamise suhtes.

Hindame ettepanekut laste heaolu kahjustavaks ja märgime, et ka teistes Balti riikides ega ka Põhjamaades alaealistel lahtise alkoholi käitlemise õigust ei ole.

Ka seletuskirjas viidatud „[Analüüs varase töökogemuse soodustamiseks kooliealiste noorte seas](#)“ (Sotsiaalministeerium, 2020), kus on alkoholiga seotud piirangud noorte teatud valdkondadesse töölevõtmisel ühe takistusena välja toodud, sellist lahendusettepanekut probleemi lahendamiseks ei tehtud.

Lisaks märgime, et alkoholi müües peab tegema kahtluse korral kindlaks ka ostja vanuse ning keelduma alkoholi müügist joobetunnustega inimesele. On kaheldav, et need ülesanded (eriti viimane) oleksid lapsele jõukohased.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Karmen Joller
sotsiaalminister

Kaidi Meristo
kaidi.meristo@sm.ee

Anne Haller
anne.haller@sm.ee

Brigitta Õunmaa
brigitta.ounmaa@sm.ee